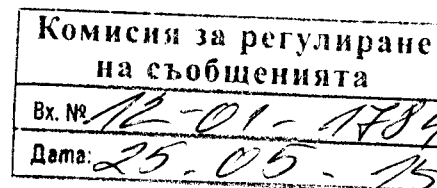

ДО
Д-Р ВЕСЕЛИН БОЖКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА

Относно: Процедура на второ обществено обсъждане на проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение и пазара на едро на централен достъп в определено местоположение

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

Със свое Решение № 186/21.04.2015 г., Комисията за регулиране на съобщенията е приела изменение и допълнение на проекта на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение и пазара на едро на централен достъп в определено местоположение и открива процедура по второ обществено обсъждане.

В определения за това срок, представяме на Вашето внимание позицията на „Мобилтел“ ЕАД (Мобилтел) по отношение на проекта. Данните търговска тайна на Мобилтел са посочени в отделно приложение към становището.

Приложение: Съгласно текста

С уважение,

Искра Кусева
Пълномощник на
Изпълнителните директори
на „Мобилтел“ ЕАД

Становище на „Мобилтел“ ЕАД относно процедура по второ обществено обсъждане на проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение и пазара на едро на централен достъп в определено местоположение

Със свое Решение № 186/21.04.2015 г., Комисията за регулиране на съобщенията (КРС, Комисията) е приела изменение и допълнение на проекта на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение и пазара на едро на централен достъп в определено местоположение¹ и открива процедура по второ обществено обсъждане.

В настоящото становище, в определения за това срок, представяме на Вашето внимание позицията на „Мобилтел“ ЕАД (Мобилтел) по отношение на проекта, публикуван за обществено обсъждане, както следва:

I. По отношение на времевия обхват на анализа на съответните пазари

Съобразно проекта, оценката на нивото на конкуренция на съответните пазари е извършена на база данни за минал период от четири години (2010 – 2013 г.) и е направена прогноза за бъдещото им развитие за период от три години напред. Обръщаме внимание, че към настоящия момент КРС вече разполага с данните на предприятията за осъществяваната от тях дейност през 2014 г. и в този смисъл не са налице правни и регулаторни основания проекта да бъде базиран на данни за периода 2010-2013 г. В допълнение към това следва да бъде отчетен и факта, че до приемане на окончателното решение на КРС следва да бъде проведена и нотификационна процедура пред Европейската Комисия (ЕК), съгласно чл. 7 и чл. 7а от Директива 2002/21/ЕО (Рамкова Директива), което предполага необходимост от допълнително време. В резултат на изложеното до приемането на окончателното решение ще бъдат изминали почти две години от направената прогноза за бъдещото развитие на пазарите.

Поради изброените причини, считаме че определянето на даден пазар като подлежащ на ex-ante регулиране, както и анализа, оценката на пазарите и избора на подходящи регулаторни задължения е недопустимо да се основават на неактуални данни. Подобен подход би могъл да се отрази негативно на развитието на конкуренцията, противно на целите, които следва да се постигат с ex-ante регулация върху електроните съобщителни мрежи и/или услуги.

Предвид изложеното, считаме че КРС следва да изготви нов проект за определяне, анализ и оценка на съответните пазари, съобразен с актуалните данни за развитието на същите.

II. По отношение на задължението на Комисията за опазване данните търговска тайна на предприятията

Съгласно разпоредбата на чл. 40, ал. 5 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), членовете на Комисията и служителите от нейната администрация са длъжни да

¹ Приет с Решение № 769/12.12.2014 г. на КРС

не разпространяват информацията, получена по ал. 1, в случай че тя е определена за търговска тайна. Съгласно нормата на чл. 153, ал. 3, членовете на Комисията и нейната администрация са длъжни да не разпространяват информацията, получена по ал. 1, в случай че тя е търговска тайна, за което подписват декларации по образец, приет с решение на Комисията.

В приложението към проекта на решение за определяне, анализ и оценка на съответните пазари, приет с Решение № 769/12.12.2014 г. на КРС (стр. 117) е публикувана информацията относно брой населени места с изградена оптична мрежа за Мобилтел, като същевременно в скоби е отбелязано, че информацията е търговска тайна. Следва да се отбележи, че в проекта на анализ, публикуван за второ обществено обсъждане КРС просто е изтрила позоваването - „търговска тайна“. Посочените данни са подадени от Мобилтел с годишните въпросници за отчет на дейността за 2013 г. и са маркирани като „търговска тайна“.

Предвид посоченото, бихме искали да призовем Комисията да подхожда с по-висока степен на внимание към данни, които представляват конфиденциална информация и съответно е отбелязана от предприятията като такава.

III. По отношение на определения продукт и географски пазар на дребно

Отново бихме искали да обърнем внимание на определянето на продуктовия и географския обхват на пазар на дребно, свързан с двата пазара на едро – на локален и централен достъп в определено местоположение.

В рамките на първото обществено обсъждане на проекта, Мобилтел отбеляза че анализираната от КРС информация насочва към определянето на национален обхват на дефинирания продукт пазар на дребно. Същевременно, отчитайки и ревизираната Обща позиция на ОЕРЕС по отношение на географските аспекти при пазарните анализи, отбелязахме, че КРС следва да направи по-задълбочен анализ и оценка на пазара на едро на централен достъп, като се направи и адекватна оценка за необходимостта от географска сегментация на потенциалните задължения. При този подход, когато наличните доказателства сочат, че обхвата на съответния пазар е национален (всички разлики в условията на конкуренция между различни географски райони все още не са достатъчно стабилни или устойчиви, за да оправдае определянето на регионалните или местните пазари), то пазарната сила на дадено предприятие следва да бъде оценена в рамките на този национален пазар. В случай на географски различия в условията на конкуренция в рамките на този национален пазар, то се счита за подходящо да се наложат различни географски сегментирани задължения, независимо от факта, че за дадено предприятие е установено, че е такова със значително въздействие върху цялата територия на страната.

В отговор на направеното предложение, Комисията е посочила, че „счита, че географска сегментация на потенциалните задължения би довела до „грешка от втори тип“, която се наблюдава в случаи, когато регулаторът налага специфични мерки на задълженото предприятие в области, където е налице ефективна конкуренция. Това може да доведе до липса на стимул за оператора със значително въздействие върху пазара да предлага иновативни оферти, които биха могли да бъдат от полза за крайните потребители.“ (стр. 33 от приложението към проекта на решение).

Посочваме, че изложените от КРС мотиви не аргументират липсата на анализ по отношение на евентуална географска сегментация на наложените задължения. Намираме, че именно наложени мерки на национално ниво, без да е налице задълбочен

анализ на условията на конкуренция в отделните райони, могат да доведат до регулиране в места където има ефективна конкуренция.

В този смисъл, Мобилтел поддържа бележката си за необходимост от извършване на анализ по отношение на евентуалната географската сегментация на задълженията.

IV. По отношение на пазара на едро на локален достъп в определено местоположение (Пазар 3а)

1. По отношение на предложените специфични задължения

1.1. Необвързан достъп до абонатна линия

1.1.1. Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения

Мобилтел приветства решението на Комисията да не стеснява обхвата на задължението за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения, както и да въведе в проекта понятието „мрежова инфраструктура на историческото предприятие”, което включва традиционната мрежа за достъп, базирана на усукана метална двойка, включително сценарий FTTC/xDSL и влакнесто-оптичната мрежа за достъп (сценарии FTTB/FTTH).

Същевременно Мобилтел изразява несъгласие с начина, по който е определено задължението на „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК) за предоставяне на виртуален достъп до абонатна линия (ВДАЛ). Намираме, че така определеното задължение е бланкетно и на практика няма да бъде реализирано. В тази връзка, предлагаме изменения, както следва:

1.1.1.1. Считаваме, че Комисията следва да включи в проекта дефиниция за ВДАЛ, от която да бъде видно какъв технологично достъп е наложен като задължение. В случай, че КРС се нуждае предварително от информация от БТК, то са налице съответни законови процедури за нейното събиране. Считаваме, че липсата на дефиниция по отношение на ВДАЛ и предоставяне на възможността БТК да дефинира изцяло в Типовото си предложение техническото описание на достъпа е неприемливо и лишава КРС от инструмент за последващ контрол по отношение спазване на обхвата на наложено специфично задължение. При така разписано задължение заинтересованите предприятия, както и КРС следва да приемат визията на БТК за реализиране на ВДАЛ, тъй като регулатора предварително няма да е заложил каквито и да е параметри и изисквания към този вид достъп.

1.1.1.2. Предлагаме БТК да бъде задължено, в тримесечен срок от уведомяване за решението на КРС, да представи изменение на Типовото си предложение за необвързан достъп до абонатна линия, в което да бъдат включени условията за ВДАЛ. Намираме, че това е коректният правен и регулаторен механизъм наложено задължение да бъде реализирано на практика. Предложението на КРС, БТК в срок до девет месеца от получаване на искане за предоставяне ВДАЛ, да внесе в КРС проект на изменение на Типовото предложение е неприемливо и обезсмисля подаването на искане за ВДАЛ, от което и да е заинтересовано предприятие.

Дадено предприятие няма как да формулира искане за ВДАЛ по принцип без да има яснота за техническите характеристики на достъпа, условията и сроковете за

предоставянето му и не на последно място цената на този вид достъп. Не може да се очаква, че предприятията биха заложили в бизнес плановете си реализиране на такъв вид „достъп“ до мрежата на БТК.

На следващо място, намираме за прекомерно дълъг и необоснован предложението деветмесечен срок за изготвяне на изменение на Типовото предложение. В случай, че КРС има данни и аргументи, че БТК се нуждае от технологично време за въвеждане на ВДАЛ, то този срок следва да е изрично формулиран и аргументиран. Нещо повече, предвид досегашната практика на КРС по отношение на Типовото предложение на БТК за необвързан достъп, одобряването на изменението на същото от Комисията може да отнеме изключително дълъг период от време, което допълнително обезсмисля налагането на мярката.

1.1.2. Задължение за прозрачност

В рамките на първото обществено обсъждане Мобилтел посочи, че задължението за ключови показатели за изпълнение се налага с цел наблюдаване на спазването на задълженията за равнопоставеност (съгласно Препоръката за равнопоставеност от 2013 г.). Съгласно Препоръката тези показатели следва да се публикуват на страницата на националния регулаторен орган или на друго независимо предприятие.

КРС е посочила, че бележката на предприятието е неоснователна, тъй като в Раздел VI, т. 5.4.3. от приложението към проекта на решение задължението на Комисията да публикува информацията „*е подробно разписано*“. Обръщаме внимание, че единственото място, където КРС е посочила публикуването на този тип информация е в цитираната т. 5.4.3. от Раздел VI, в която е преразказано правилото на Препоръката за равнопоставеност от 2013 г. НРО да публикуват съответните данни. От цитирането на Препоръката обаче не може да се направи обосновава извод, че и КРС ще публикува тази информация. За да бъде ясно и безспорно това задължение за регулатора и да не са налице противоречиви тълкувания, задължението за публикуване следва да се посочи изрично на систематичното му място в решението на Комисията за определяне, анализ и оценка на съответните пазари, както и в съдържанието на Раздел VI, т. 5.4.3.1., т. 5.4.3.2. и т. 5.4.3.3. от приложението към решението. Необходимо е да се посочи и срокът, в който КРС публикува и актуализира съответната информация.

1.1.3. Задължение за равнопоставеност

В рамките на първото обществено обсъждане на проекта Мобилтел изложи подробно становище по отношение на съдържанието на задължението за равнопоставеност и необходимостта същото да е в съответствие с Препоръката за равнопоставеност от 2013 г.

В резултатите от проведеното обществено обсъждане КРС е посочила единствено, че предложенията на Мобилтел са непропорционални. Считаме, че в проекта, както и в резултатите от общественото обсъждане Комисията не е извършила достатъчно обосновава анализ по отношение приложимостта на мерките по Препоръката за равнопоставеност от 2013 г. към ВДАЛ. Нещо повече, Комисията не е обсъдила наличието на алтернативни предложения от страна на Мобилтел за съдържанието на задължението за равнопоставеност и не е изложила становище по конкретните бележки на предприятието. Използваме случая да обърнем внимание на разпоредбата на чл. 36, ал. 4 от ЗЕС, съгласно която процедурата за обществено обсъждане приключва с

публикуване на страницата на комисията в интернет на постъпилите становища, с изключение на частите, представляващи търговска тайна, приетите предложения, местата и текстовете, в които са отразени приетите предложения, и **мотивите за неприетите**.

В тази връзка, поддържаме подробното си становище, представено в процедурата по първо обществено обсъждане, в частта задължение за равнопоставеност по отношение на ВДАЛ. В случай, че Комисията намира предложенията на Мобилтел за непропорционални, то считаме че следва да бъдат изложени подробни мотиви, обосноваващи тази позиция на регулатора.

1.1.4. Задължение за публикуване на Типово предложение

С оглед изложеното по т. 1.1.1.2. по-горе, предлагаме да бъде въведено задължение за БТК, в тримесечен срок от уведомяване за решението на КРС за определяне, анализ и оценка на съответните пазари, да представи изменение на Типовото си предложение за необвързан достъп до абонатна линия, в което да бъдат включени условията за ВДАЛ.

1.2. Достъп до пасивна инфраструктура

Мобилтел отново обръща внимание върху заключенията на КРС, по отношение на важността на пасивната инфраструктура на БТК за изграждането на мрежи и предоставянето на електронни съобщителни услуги от голяма част от алтернативните предприятия в страната. Изразяваме несъгласие с подхода на регулатора да продължи действието на формални специфични задължения, които не се прилагат на практика и не осигуряват постигането на целите, заложи в анализа, а именно създаване на условия за ефективна конкуренция. Предвид изложеното, поддържаме становището си, че наложените мерки, по отношение на достъпа до пасивната инфраструктура на БТК следва да бъдат изменени и допълнени.

1.2.1. Задължение за достъп до и ползване на необходими мрежови средства и съоръжения

1.2.1.1. В рамките на първото обществено обсъждане Мобилтел обръща внимание, че в проекта са отпаднали без обосновка наложените с т. V.Б.1.4.3. и 1.4.4. от Решение № 246/22.02.2011 г. задължения за БТК. В мотивите си КРС е отбелязала, че не налице необходимост от събиране на съответните данни, тъй като регулярна информация за развитието на мрежата на БТК се получава с годишните въпросници и при изрично искане на Комисията.

Обръщаме внимание, че информация за състоянието и развитието на пасивната инфраструктура не се събира ежегодно от КРС с годишните въпросници за отчет на дейността за съответната година, а за целите на изготвянето на пазарните анализи и е възможно да не е в достатъчна степен на детайлност, която да обезпечи регулаторната дейност на Комисията. Важно е да се отбележи, че действащите мерки предвиждат получаване на информация на кратък период от шест месеца, като и обема на информацията е по-широк, като включва ревизирани трасета и извършване на промени в каналната мрежа. Аргументите на Комисията, че през последните години БТК почти не разширява подземната канална мрежа, не могат да обосноват нежеланието на КРС да

събира регулярна информация за тази важна инфраструктура, по отношение на която са наложени специфични задължения. На практика, видно от позицията на Комисията, се презюмира, че БТК няма да предприема каквито и да било промени в мрежата си в бъдеще и поради това са налице основания регулатора да се дезинтересира от контрола върху съответната инфраструктура. Отново припомняме мотивите за налагането на тези мерки, посочени от самата Комисията при първия кръг анализ и оценка на съответния пазар, а именно че посочената информация ще бъде използвана за наблюдаване развитието на подземната канална мрежа на историческото предприятие, с оглед адекватно и бързо предприемане на мерки по обезпечаване правото на достъп на други предприятия, при възникнали спорове между алтернативните предприятия и БТК във връзка с нейното използване, както и за изпълнение на задължението на КРС за проверка на разходоориентираността на прилаганите от историческото предприятие цени.

Позицията на КРС към настоящия момент води до обосноваия извод, че не се цели адекватен анализ на ситуацията и взимане на корективни мерки, а запазване на статуквото като условия и цени за достъп за неопределен период от време занапред.

С оглед изложеното, поддържаеме становището си, че не са налице мотиви за отпадането на съответните задължения на БТК и тяхното действие следва да бъде продължено.

1.2.1.2. На следващо място, поддържаеме предложението си в проекта да бъде включено задължение за БТК, в рамките на кратък срок от девет месеца до една година да обезпечи изпълнението на задълженията по т. V.Б.1.4.3. и V.Б.1.4.4. от Решение № 246/22.02.2011 г.

Липсата на ясна и изчерпателна информация относно пасивната инфраструктура, включително и за свободен капацитет прави бланкетни редица задължения на БТК и на практика прави необективен и често практически невъзможен контрола от страна на КРС по отношение на изпълнение на специфичните задължения.

Бихме искали да отбележим, че подобно задължение не може да бъде определено като обременително за БТК, тъй като съгласно разпоредбата на чл. 282, ал. 1 от ЗЕС, предприятията, осъществяващи електронни съобщения, създават и поддържат за изградените от тях електронни съобщителни мрежи, съоръжения и свързаната с тях инфраструктура, специализирани карти, регистри и, при възможност - информационни системи по смисъла на Закона за кадастъра и имотния регистър. Както и самата Комисия е отбелязала в резултатите от общественото обсъждане (стр. 55 и 56 от приложението към решението на КРС) „БТК по силата на чл. 282, ал. 1 от ЗЕС е задължено да разполага с информация за изградените или придобити от предприятието електронни съобщителни мрежи, съоръжения и свързаната с тях инфраструктура.“ Предвид изложеното, остава неясно защо КРС отказва да въведе мерки, които да обезпечат набирането на информация по отношение на структура, състояние и свободен капацитет в каналната мрежа на БТК.

Най-малко информацията, която е получена в БТК от останалите предприятия в рамките на процедурата по деклариране на трасета, би следвало да бъде достатъчна основа за бързото изграждане на база данни за пасивната инфраструктура. Подобни бази данни са необходими, както на регулатора, така и на всички предприятия, ползващи или търсещи достъп.

1.2.1.3. В предходното си становище Мобилтел изложи подробна бележка относно липсата на приложение на т.V.B.4.1.3 от Решение № 246/22.02.2011 г. В нарушение на нормативните изисквания за мотивирано отразяване на резултатите от проведено обществено обсъждане, КРС не е изразила становище по тази подробна бележка на Мобилтел.

Недоумение буди единствения аргумент на Комисията, че е обезпечила възможността на предприятията за бърз и адекватен достъп до необходимата информация със задълженията по т.V.B.4.1.3 от Решение № 246/22.02.2011 г., съответно в т. IV.4.2.3 от проекта на решение, приет с Решение № 769/12.12.2014 г. Посоченото твърдение на КРС не само е невярно, тъй като посоченото задължение не се изпълнява от БТК, със санкцията на регулатора, но и показва напълно формалистичен подход към провежданата процедура на обществено обсъждане. Също така, на стр. 90 от приложението към проекта на решение, КРС е отбелязала и, че *„Що се отнася до евентуално налагане на задължение за изграждане на бази данни и информационни системи, които позволяват да се получи информация за разположението, заетостта и ползването на каналната мрежа, или за изграждане на канална мрежа, КРС счита, че в конкретния случай налагането на задължение с подобен обхват би било непропорционално.“* Не е ясно какви са аргументите за непропорционалност на подобно задължение предвид данните от анализа за важността на пасивната инфраструктура на БТК, както и при наличие на идентифицираните конкурентни проблеми на пазара. Съгласно посочената в анализа информация - *„3-те основни конкурента на БТК ползват 57% от отдадената от историческото предприятие канална мрежа, като значението на тази мрежа за развитието им се увеличава спрямо 2009 г. Броят на останалите предприятия (с изключение на гореизброените три основни конкурента), които ползват достъп до каналната мрежа на БТК, към 31.12.2013 г. е 214, като 155 (72,4%) от тях разчитат само единствено на каналната мрежа на БТК за изграждане на собствени мрежи за достъп.“*

В тази връзка, отново излагаме подробните си мотиви относно посоченото бланкетно задължение по отношение на БТК и призоваваме КРС да предприеме необходимите действия за реално прилагане на регулаторните мерки. В случай, че Комисията счита, че не са налице основания да се прилага мярката, то следва да се посочат конкретни аргументи, които да обосноват наличието на мотивиран и законосъобразен акт на регулатора.

Съгласно Решение № 246/22.02.2011 г., както и видно от проекта, подложен на обсъждане, в минималното съдържание на Типовото предложение за достъп до пасивна инфраструктура се включват *„Условия за достъп до информационни системи или бази данни за предварителни заявки, предоставяне, заявяване, обслужване и искания за ремонт, включително условия за предоставяне на оторизиран онлайн достъп на заинтересованите предприятия до налични бази данни с информация за трасетата и елементите на първичната и вторична подземна канална мрежа, както и информация за свободния капацитет в подземната канална мрежа“.*

В приложението към Решение № 246/22.02.2011 г. Комисията е посочила, че дискриминационното използване или въобще непредоставянето на необходима информация за ползването на услугите на едро, е тактика, която може да бъде използвана от историческото предприятие за негласен отказ да предостави услуги за достъп до пасивната инфраструктура (подземна канална мрежа). Също така, КРС е определила непредоставянето на информация за разполагаемите площи за съвместно

разполагане, както и за свободен капацитет в подземната канална мрежа като поставяне на съществено дискриминационно условие.

В настоящият проект КРС подчертава, че „...при липса на регулаторна намеса историческото предприятие ще има интерес да прилага тактики на забавяне под формата на дълги проучвателни срокове и несъществуващи технически проблеми, утежняващи условия за реализиране на достъпа, дискриминационно използване и непредоставяне на информация, като например информация за свободен капацитет в подземната канална мрежа. Такова поведение ще създаде несигурност у конкурентите и ще увеличи разходите им. В същото време БТК ще има възможност да засили доминиращата си позиция, възползвайки се от достъпа до собствената си подземна канална мрежа.”

При общественото обсъждане на предходния анализ на съответния пазар, Мобилтел повдигна въпроса относно изпълнението на посоченото задължение на БТК. Официалната позиция на КРС бе следната: *„В типовото предложение ще бъде уреден редът за достъп до тази информация, но целта на мярката не е нейното публикуване в самото типово предложение. Също така, следва да се посочи, че съгласно т. V. Б. 4. 1. 3 от проекта на решение на БТК е наложено задължение да определи условията и да предоставя достъп до информационни системи или бази данни, включително за предоставяне на оторизиран онлайн достъп на заинтересованите предприятия до налични бази данни (и/или информационни системи) с информация за трасетата и елементите на първичната и вторична подземна канална мрежа, както и за свободния капацитет в нея.”*

Със съжаление обаче трябва да припомним, че при консултациите на проектите на Типовото предложение и указания за неговото изменение, КРС не предложи никакви изисквания към БТК по отношение на условията за достъп до информационни системи или бази данни. С оглед изложеното, в рамките на обществените консултации на проекта, алтернативните предприятия направиха предложения в Типовото предложение на БТК да бъде обезпечена възможността на предприятията за бърз и адекватен достъп до необходимата информация, свързана с предлаганите от БТК услуги на едро.

КРС обаче счете, че няма основания да поставя подобни изисквания пред БТК, тъй като указанието на Комисията в т. V. Б. 4. 1. 3 от Решение № 246/22.02.2011 г. следва да бъде изпълнено в случай, че е налице възможност за поддържане на информационни системи или бази данни по смисъла на чл. 282, ал. 1 от ЗЕС.² Комисията посочи, че БТК е уведомило регулатора, че не разполага с информационни системи или бази данни, до които да предостави оторизиран онлайн достъп на заинтересованите предприятия и в тази връзка, според предприятието и КРС, не следва в Типовото предложение да се съдържат условия за достъп до такива масиви от информация.

Намираме, че с описаните действия КРС на практика позволи на БТК да заобиколи наложеното на предприятието задължение. С настоящия проект тази ситуация се затвърждава предвид позицията на Комисията, че не се налага БТК да внесе изменение на Типовото си предложение. Не са налице данни КРС да е извършила проверка относно верността на твърденията на БТК за липсата на информационни системи или бази данни, до които да предостави оторизиран онлайн достъп на заинтересованите предприятия. Освен това, в случай, че

² Точка 5 от таблицата с резултатите от обществените консултации.

осигуряването на информация за заинтересованите предприятия се остави на волята на БТК, то не биха били налице никакви стимули за БТК да предприема подобни действия. Самата Комисия многократно е посочила в Решение № 246/22.02.2011 г. и настоящия проект, че без регулаторна намеса БТК не би имало стимул да осигури условия за ефективна конкуренция. Същевременно, при изработване на основните регулаторни инструменти – пазарен анализ и Типово предложение КРС отказва да се намеси с цел осигуряване на бърз и ефективен достъп до информация.

В допълнение не следва да се подминава и обстоятелството, че предвидената в Типовото предложение процедура за получаване на предварителна информация от БТК относно наличието на свободен капацитет в каналната мрежа изисква подаване на заявление, което се разглежда в срок до 15 дни, като едно заявление не може да съдържа искане за информация за трасе с дължина повече от 3000 метра. Посочената процедура е изключително бавна и затрудняваща предприятията и не би могла да бъде определена като ефективен механизъм за осигуряване на информация, необходима на предприятията за развитие на собствените им мрежи и предоставяне на качествени услуги на свързаните пазари на дребно.

Във влязлото в сила Типово предложение за достъп до пасивната инфраструктура изрично е посочено, че БТК обслужва всички заявки на алтернативните предприятия по реда на тяхното подаване (т. 3.1.2. от Приложение 2 към Типовото предложение). Подобна клауза фигурираше и в отменените общи условия за ползване на каналната мрежа на БТК, действали в предходен период. Считаме, че за да може БТК да следи и изпълнява заявките по реда на тяхното подаване (като тези заявки не са малък брой и са за различни географски райони), то би следвало предприятието да разполага с някакви вътрешни бази данни за обработка на информацията, свързана с ползването на каналната мрежа. В този смисъл не считаме, че следва да се приемат твърденията на БТК, че не разполага с никакви информационни системи или бази данни, до които да предостави оторизиран онлайн достъп на заинтересованите предприятия.

Предвид всичко изложено, настояваме КРС да упражни правомощията си и да осигури адекватно изпълнение на наложеното на БТК специфично задължение за предоставяне на достъп до информация, с оглед преодоляване на възможностите за злоупотреба със значителното въздействие на предприятието върху пазара.

1.2.2. Задължение за прозрачност

Поддържаеме предходното си становище, изложено и в т. 1.1.2. по-горе и по отношение на задължението за ключови показатели за изпълнение по отношение на пасивната инфраструктура и необходимостта от осигуряване на тяхната прозрачност и публикуване, съобразно Препоръката за равнопоставеност от 2013 г.

1.2.3. Задължение за равнопоставеност

Поддържаеме становището си, че задължението за равнопоставеност, предложено в проекта е декларативно като не е доразвито по начин, който да позволи на КРС реално да контролира спазването му, по отношение на предоставяне на същата услуга за себе си и свързаните си лица.

В рамките на проведеното обществено обсъждане, по отношение на подробното изложение на Мобилтел, Комисията е отбелязала единствено, че предложението на

дружеството за налагане на пълния обем на задължения, произтичащи от разпоредбите на Препоръката за равнопоставеност е немотивирано. КРС не е изразила становище по предложенията на Мобилтел за евентуално налагане на задължения за ключови показатели за изпълнение, контрол върху процеса на заявяване, пълен достъп до цялата информация за каналната мрежа, споразумение за ниво на обслужване, подобряване на контрола върху мотивиране на отказите за предоставяне на услугата, тестове за еквивалентност.

Обръщаме внимание, че Мобилтел не е настоявало за налагане на пълен обем от задължения, свързани с Препоръката за равнопоставеност. Становището на предприятието съдържа аргументи за необходимост от по-интензивна регулаторна намеса с подходящи и пропорционални мерки за равнопоставеност.

Считаме, че за да се обезпечи регулаторният контрол при задължението за равнопоставеност следва да се заложат и определени от Комисията качествени показатели за: **средно време за предоставяне на информация, средно време за обслужване на заявка, средно време за отстраняване на повреди, максимален брой на повредите, максимален брой на жалбите.**

Тези качествени показатели следва да се определят след предоставяне на информация от БТК за тези срокове и бройки такива, каквито предприятието е отчетло за последната календарна година, както по отношение на предоставяне на достъп до каналната мрежа на трети лица, така и по отношение на ползването на услугата за себе си. Считаме, че преди постановяване на окончателно решение за анализ на съответните пазари, Комисията следва да задължи БТК да предостави информация за всеки от параметрите изрично изброени в т. IV.3.5. от проекта на решение. След получаване на данните, те следва да се съпоставят с наличната информация за сроковете, в които БТК предоставя услуги на дребно за ширококолов достъп до интернет, което от своя страна ще послужи за изготвяне на качествени показатели, които реално да обслужват интересите на ползвателите на услугата за достъп до пасивната инфраструктура.

Отсъствието на предварително определени показатели за изпълнение, към които предприятието следва да се придържа не дава възможност да се провери дали БТК не поставя предимства за себе си, по отношение на ползването на каналната мрежа, което е основната причина да се налага и задължението за равнопоставеност. Това се дължи от една страна на обстоятелството, че избраните показатели няма да съответстват стриктно на показателите, прилагани за услуги на БТК на дребно, а от друга, защото КРС няма да има основание да наложи санкция за неизпълнение, доколкото няма да става ясно какво точно не изпълнява основното предприятие, предоставяйки своите данни. Действително, единственото, което Комисията ще получи в резултат на наложените задължения са средни стойности, изготвени въз основа на първични данни, с които разполага единствено БТК и които сами по себе си не подлежат на проверка, доколкото както нееднократно е заявявано, БТК не разполага с единна база данни и информационна система, по отношение на каналната си мрежа и нейното ползване от страна на алтернативните предприятия. Нещо повече, въпреки наложеното и към момента регулаторно задължение БТК по никакъв начин не предоставя на ползвателите на каналната мрежа информация за нейното запълване, а още по малко за обема на заетата площ от съответното предприятие. Считаме за необходимо да бъдат наложени и задължение за споразумения за нивото на обслужване, както и обезщетения в случай на нарушаване на тези споразумения за ключови показатели за изпълнение.

1.2.4. Задължение за публикуване на Типово предложение

С оглед предложенията ни по т. 1.2.3. предлагаме да се определи разумен срок за предоставянето на изменение на Типовото предложение от страна на БТК, което да съдържа ред и условия за достъп до информационни системи или бази данни за предварителни заявки, предоставяне, заявяване, обслужване и искания за ремонт, включително условия за предоставяне на оторизиран онлайн достъп на заинтересованите предприятия до налични бази данни с информация за трасетата и елементите на първичната и вторична подземна канална мрежа, както и информация за свободния капацитет в подземната канална мрежа.

Измененото Типово предложение следва да съдържа и съответно споразумение за ниво на обслужване (СНО) в съответствие с публикуваните ключови показатели за ефективност, както и съответни гаранции за ниво на обслужване. Предложението е във връзка с предложението ни за определяне на конкретни параметри на ключовите показатели за ефективност в т. 1.2.3. по-горе, както и в съответствие с предвиденото в Препоръката за равнопоставеност от 2013 г.

Изразяваме несъгласие с изложените от КРС мотиви в рамките на първото обществено обсъждане на проекта. Комисията посочва, че е спечелила по същество делото по обжалване на решението на регулатора за одобряване с указания за изменение на Типовото предложение за достъп до пасивна инфраструктура на БТК и считано от май 2014 г. решението подлежи на изпълнение. Не можем да приемем, че тези факти са достатъчно основание КРС да счита, че не следва да се налага задължение за изменение на Типовото предложение с анализа на съответния пазар, а „*дискусиите за изменение на Типовото предложение за достъп до пасивна инфраструктура следва да се проведат след анализ на ефекта от прилагането му и в рамките на процедура, отделна от процедурата по анализа и оценката на пазари 3а и 3б.*“. В случай, че КРС не въведе съответни изменения в наложените специфични задължения или изискванията към тях, то така наречената дискусия относно Типовото предложение няма да има основание въобще да се състои. Нещо повече, от становището на Комисията може да се направи извода, че определеното в Типовото предложение е с приоритет пред анализа на съответния пазар и инструмента за прилагане на задълженията е с приоритет пред самите наложени задължения. Намираме за несъстоятелно мотив за неналагане на задължения да бъде потвърдената от съда стабилност на даден индивидуален административен акт на регулатора.

1.2.5. Ценови контрол

По отношение ценовите мерки за предоставяне на достъп до пасивна инфраструктура, Мобилтел поддържа становището си, че предложеният модел за определяне на цените за достъп до каналната мрежа съдържа в себе си някои недостатъци, които водят до прекомерно завишаване на цените за ползване на услугата. В резултатите от общественото обсъждане КРС не е обсъдила по същество възраженията и предложенията на Мобилтел и не са налице аргументи, които да опровергават правилността на забележките на предприятието. В тази връзка молим да имате предвид следното:

- Съгласно Препоръката, най-подходящият подход при ценовата регулация на цените за достъп до пасивна инженерна инфраструктура е методът на индексирането. Той е определен като практичен, устойчив и прозрачен. Този подход се предпочита, доколкото с прилагането му ще се постигне справедливо отчитане на акумулираната амортизация за тези активи. При предложението от КРС подход за оценка на настоящата

стойност на каналната мрежа не се отчитат реално направените от БТК инвестиционни разходи за изграждането на съществуващата канална мрежа, а се калкулират разходи за изграждане на канална мрежа по действащи договори за строително-монтажни работи на БТК, без да е направена оценка за ефективността на тези договори, както и пазарна оценка за включените единични цени за дейностите, извършвани от подизпълнителите. При така заложените единични цени за изграждане на каналната мрежа се достига до значително по-висок инвестиционен разход на километър канална мрежа, от реално направените от БТК. При използване на метода на индексирването, ще бъде индексирвана стойността на изградената през годините канална мрежа, в съответствие с реалните данни за отчетната стойност на съответните активи съгласно регистъра на дълготрайните активи на БТК. По този начин ще се изчисли справедливата стойност на изградената канална мрежа, без да бъдат включвани в калкулацията инвестиционни разходи, които не са били реализирани от БТК. Комисията не е обсъдила възможността за прилагане на метода на индексация, като единствения мотив на регулаторът е, че посочените конкретни стойности от Мобилтел са недоказани и „произволни“. Обръщаме внимание, че принципно Мобилтел може да даде приблизителни и дори само примерни стойности, доколкото предприятието не разполага с информацията, налична в КРС. Това обстоятелство обаче не освобождава Комисията от задължението да разгледа по същество бележката на предприятието и в случай, че я отхвърля да се аргументира подробно.

- С оглед изложеното по-горе и посоченото в т. 37 от Препоръката, че при определяне на ценовата методология, националният регулаторен орган следва да заложи период за амортизация на активите, който да бъде не по-малък от 40 години, считаме че Комисията следва да аргументира неприемането на предложението за промяна в амортизационната норма и съответно да направи анализ какви биха били нивата на цените за достъп в случай, че се приложат препоръчаните минимум 40 години.

- Поддържаме становището си, че в модела следва да се отрази реалният разход, който БТК прави за охрана на каналната мрежа, а не да се оценява среден такъв по отношение на всички шахти в каналната мрежа, доколкото е добре известно, че не всички шахти се охраняват. Считаме, че подходът в това отношение, заложен и в проекта на анализ, се базира на предположението, че така постиганото завишаване на цената ще послужи на БТК за извършване на допълнително поетапно заключване на каналната мрежа. Доколкото КРС изрично е посочила, че БТК почти не инвестира в тази инфраструктура, остава неясно защо се позволява изкуствено увеличаване на разходите за охрана. По отношение на тази част от становището на Мобилтел не са налице каквито и да било мотиви от страна на КРС, в нарушение на нормативните изисквания за отразяване на резултатите от проведено обществено обсъждане.

- Също така, отново отбелязваме, че следва да се актуализира информацията за среден брой канални тръби, положени в каналната мрежа, както и цената на капитала, доколкото сегашните показатели са изготвени въз основа на данни, които са били валидни към датата на изготвяне на типовото предложение през 2011 г. Считаме, че неактуализирането на тези показатели също води до изкуствено увеличаване на цените. Считаме за неприемливо предложението на КРС да се прилагат цените за канална мрежа, съгласно одобреното от КРС Типово предложение от 2012 г. без актуализация, тъй като в момента са минали три години от одобряването им, а периода, в който ще се прилагат тези цени до следващ анализ на пазара е 3 години, т.е. до 2018 г. По отношение на тази част от предложението на Мобилтел също не е налице становище на регулатора.

- Избраният от КРС подход при оформяне на модела предвижда цена на капитала от 10,03% и печалба от 10%. Доколкото цената на капитала задава норма на възвръщаемост от услугата, считаме че така КРС на практика е осигурила печалба за БТК от услугата в размер на 20 %. Намираме, че този подход би бил донякъде оправдан при условие, че дружеството е декларирало планове за развитие на каналната си мрежа и въз основа на тях докаже извършване на реални адекватни инвестиции, за подобряване на ефективността и ефикасността на нейното управление и ползване. Видно от посоченото в анализа обаче БТК не извършва каквито и да било инвестиции и промени в каналната си мрежа. Както е посочено в Препоръката, свърх компенсирането на разходите не е оправдано и няма да осигури ефективно навлизане и запазване на стимула за инвестиране, доколкото възможността за изграждане на друга сходна инфраструктура, не е икономически целесъобразно за тази категория активи. Изложените възражения на Мобилтел не са обсъдени от КРС.

С оглед всичко изложено, поддържаме становище, че определените от КРС цени за ползване на каналната мрежа, съгласно Типовото предложение от 2012 г. са значително по-високи от цените, които следва да бъдат определени, ако биха се приложили Европейските препоръки в това отношение. В същото време регулаторът не предприема каквито и да било мерки, които да стимулират БТК да използва значителната си печалба от услугата за извършване на инвестиции, с оглед разрешаване на някои съществени и исторически обусловени проблеми, свързани с използването на каналната мрежа. Тези проблеми, най-общо могат да бъдат представени като:

- в анализа съвсем ясно се посочва, че според информацията на КРС, БТК не разполага с необходимите бази данни информационни системи, които да позволяват да получи информация за разположението, заетостта и ползването на каналната мрежа, информация, което е необходима и за прилагане на приетата ценова листа. Както е добре известно, за да получи информация за броя и вида на положените в каналната мрежа кабели и защитни тръби, БТК разчита в значителна степен на информацията, получена от предприятията, под формата на декларации. Този механизъм е описан в Типовото предложение като условие за сключване на договори безспорно е прилаган от БТК в последните повече от 15 години;

- липсата на база данни за ползвани и свободни канални тръби води до невъзможност за осъществяване на контрол доколко БТК представя коректни отговори за наличие или липса на техническа възможност за удовлетворяване на съответните заявки, доколкото самото дружество е затруднено да установи действителното положение към датата на подаване на заявката, а още по-малко е в състояние да обезпечи то да не се промени до датата на представяне на отговора на дадена заявка;

- въпреки завишените разходи за охрана, каналната мрежа на БТК продължава да не се охранява ефективно, което позволява на многобройни предприятия да полагат кабелите и защитните си тръби без знанието и съгласието на дружеството, което постоянно променя действителното състояние в мрежата.

Смятаме, че за да се постигне адекватна регулация на услугата, КРС следва да наложи задължение за изготвяне на разходоориентирани цени, при използване на метода на индексацията и при прилагане на всички останали, предложени от нас изменения в модела на ценообразуване.

До изготвяне на новия модел и одобряване на разходоориентирани цени, предлагаме да бъдат прилагани цените, съобразно Типовото предложение като ценови праг, включващ коригиращ фактор, определен от КРС за всяка цена за месечен

абонамент. Според нас, коректното прилагане на метода на индексация е възможно да доведе до съществено намаление на цените за месечен абонамент.

Бихме искали отново да обърнем внимание и на динамиката по отношение на средния приход от абонат относим към услугата широколентов достъп до интернет предлагана като самостоятелно, така и в пакет. По данни на Мобилтел този показател за 2014 г. възлиза на едва³ (*търговска тайна*), като за периода 2011 г. до 2014 г. отчитаме спад от над 30%. По данни от доклад на Analysis Mason (International benchmark of fixed access services) е видно, че средномесечният приход на дребно от потребители на широколентов достъп до интернет в държавите от западна Европа е около 28 евро или почти⁴ повече (*търговска тайна*). Същевременно предложените в проекта на пазарния анализ от КРС цени за достъп до канална тръба в пасивната инфраструктура на историческото предприятие са приети с Решение № 246 от 22.02.2011 г. и с Типовото предложение от 2012 г., като при одобряването им КРС би следвало да е използвала данни за разходите им за предходен период (2011 г.).

С оглед изложеното и най-вече тенденцията за спад в този показател в България през разглеждания период, то считаме че КРС следва да преразгледа цените на достъпа до канална мрежа, тъй като те представляват значителен разход за предприятията при предоставяне на услуги за достъп до интернет на дребно.

V. Предвид всичко гореизложено и в резюме на подробно разписаното становище, считаме че КРС следва да преразгледа проекта си в следните основни аспекти:

1. Комисията следва да изготви нов проект за определяне, анализ и оценка на съответните пазари, съобразен с актуалните данни за развитието на същите.

2. По отношение на пазар За

2.1. Предложени специфични задължения:

2.1.1. Необвързан достъп до абонатната линия:

- Да бъдат определени техническите характеристики за предоставяне на виртуален достъп до абонатна линия;

- Да бъдат наложени задължения по отношение на виртуалния достъп до абонатната линия, което да включва подходящи ключови показатели за изпълнение (KPIs) или тестове за еквивалентност;

- Да бъде наложено задължение за прозрачност и публикуване на постигнатите ключови показатели за изпълнение;

- Да бъде наложено задължение за внасяне на изменение на Типовото предложение с оглед включване условия за предоставянето на виртуален достъп, като срокът за това не бъде по-дълъг от три месеца от уведомяване за решението на Комисията.

2.1.2. Достъп до пасивна инфраструктура (канална мрежа):

³ Данните са в приложение към становището.

⁴ Данните са в приложение към становището.

- Да бъдат продължени, наложените с т. V.Б.1.4.3. и 1.4.4. от Решение № 246/22.02.2011 г. на БТК задължения за периодично предоставяне на информация за развитие и състояние на каналната мрежа в съответствие с поддържаните от предприятието специализирани карти и/или регистри;
- Да бъдат предприети действия по обезпечаване на реалното изпълнение на наложеното задължение на БТК за осигуряване на достъп до информационни системи или бази данни за предварителни заявки, предоставяне, заявяване, обслужване и искания за ремонт, включително условия за предоставяне на оторизиран онлайн достъп на заинтересованите предприятия до налични бази данни с информация за трасетата и елементите на първичната и вторична подземна канална мрежа, както и информация за свободния капацитет в подземната канална мрежа;
- Да бъдат наложени параметри на конкретни показатели за качество, както и задължение за ниво на обслужване и съответни гаранции и тестове за еквивалентност;
- Да бъде наложено задължение за прозрачност и публикуване на постигнатите ключови показатели за изпълнение;
- Да бъде наложено задължение за внасяне на изменение на Типовото предложение, което да съдържа ред и условия за достъп до информационни системи или бази данни, както съответно споразумение за ниво на обслужване (СНО) в съответствие с публикуваните ключови показатели за ефективност, както и съответни гаранции за ниво на обслужване;
- Да бъде наложено задължение за изготвяне на разходоориентирани цени, при използване на метода на индексацията в модела, прилагане на период за амортизация на активите, който да бъде не по-малък то 40 години, залагане на реалния размер на разходите за охрана, актуализиране на показателите за среден брой канални тръби и цената на капитала. До изготвяне на новия модел и одобряване на разходоориентирани цени, да се наложи прилагане на цените, съобразно Типовото предложение като ценови праг, включващ коригиращ фактор, определен от КРС, за всяка цена за месечен абонамент.